

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 577 בס"ד ערש"ק פ' ויקהל-פקודי כ"א אדר תשע"ח

פנינים יקרים

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וכו' ששת ימים תעשה מלאכה וכו' (לה, א) הקשר של ויקהל לשבת יוסבר כדלהלן. מפני שמאז הקמת המשכן נאסרו הבמות וכולם התחייבו להביא קרבנותיהם למשכן על ידי כך רוכזו כל העם במקום אחד, בכדי להועיל ברכו נעזרו בהוראת השבת דאז כולהון מתאחדין ברזא דאחד.

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה (לה, ב) אמרו חכמים (ברכות לה) כשישראל עושים רצונו של מקום מלאכתם נעשית ע"י אחרים. וזה שמרמז הכתוב אם תעשו אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות, אז ששת ימים תעשה מלאכתם ע"י אחרים.

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה קודש (לה, ב) אמרו חז"ל כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו (שבת קיח) הטעם מובא בבית יוסף כי שבת שקולה כנגד כל המצוות משום שהיא מורה על השגחה חידוש העולם ותורה מן השמים ע"כ. בזה הוכיח שהעבודה זרה שעובד אינו מפני שמאמין בה ולכן יש תועלת ומחילה ע"י תשובה ואפשר שלכך סמיכת שמירת שבת לפרשת העגל ללמד שגם לעובד ע"ז יש בכח השבת לכפר כי הוכח שלא היתה כוונתם לעבוד ע"ז במהות אלא לראותם כאמצעי כמש"כ אשר ילכו לפנינו וכו'.

וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' (לה, א) מובא במד"ר שכנסת ישראל הוא הבן זוג של שבת, לפי ששניהם מעלתם אחדות ושלוש, גם שכנסת ישראל קרויין "שבת" ואיתא בזה"ק שמהות השבת שלום ובני ישראל נתברכו בשלום הרי שכבודם ותפארתם של ישראל היא האחדות והשלום וזה שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' (לה, ב) איתא בזה"ק שבשבת ישתדל כל אחד לחדש בדברי תורה או לשמוע דבר חידוש (ועיין ספר אור צדיקים סימן כט על הצער הגדול שיש למי שלא חידש ולא שמע) דבר זה מרמז בפסוק אם שמוע תשמעו בקולי ר"ת שבת. והענין בזה כי בכל יום יוצא קול גדול של חדושי תורה ולא יספך ולא פסק (דברים ה, יט) ובש"ק מתקרבים בני ישראל לשמוע, ומי שלא שמע משמע שעדיין הוא מרוחק. מאידך יש להם בחינת שבת גם בימות החול ודו"ק.

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת (לה, ג) ס"ת אמ"ת ושלום. הרמז בזה שלא לבער אש הכעס והמחלוקת ביום השבת רק כשנהיה בשלום ובאמת, כראוי וכיאה.

כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' (לה, י) כל נדיב לב יביא אותה, את הנדיבות יחד עם התרומות, עליו להשקיע את כל רצונו ולבביותו בנדבה שהוא נותן.

וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה ה' (לה, י) החכמה הגדולה ביותר היא שלא להתחכם יתר על המידה... כי אם לקיים את אשר צוה הבוית"ש ללא כל חכמות, וזהו חכם הלב יבוא ועושה בזרירות ובתמימות.

ויבואו האנשים על הנשים (לה, כב) כידוע היתה בנדבת המשכן משום תשובה למעשה העגל, והנה ידוע שהנשים לא השתתפו במעשה העגל ולכך היו במעלה גדולה ממעלת האנשים, אך מאז נדבת המשכן נעשו בעלי תשובה, והרי אמרו חז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, לכך נאמר ויבואו האנשים על הנשים - שהיו למעלה מהן.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרמ"א זיע"א פרשת כי תשא תשל"ב ה'תשנ"א ע"א א.א.

אדם. הוא מוכרח לעבור גלגולים ויסורים עד שיגיע להכרה הנכונה. באופן אחר הוא לא יכול להגיע לחכמה אלא מן האין, מהבהמיות. כי אחרי שהוא מכיר שהוא בהמה איך מגיעה אליו כזו חכמה? זוהי החכמה האמיתית שמביאתו להכיר את בוראו. כי החכמה מראה לו שהוא בהמה, וממילא, כמו שהבהמה יש לה את החוש להכיר את האדון, כך נהיה אצלו החוש להכיר שהחיות שלו היא ממקור החכמה שמשפיע בו את החכמה. ואז הוא מתחיל לחיות בדיוק כמו הבהמה שחיה עם התחושה מי הוא האדון, גם הוא חי עם התחושה של האין. וזו היא בחינת משיח. זו היא הרוח החדשה שתהיה בעולם בביאת המשיח, שאנו כולנו נחיה בבחינה הזו כמו דוד המלך משיח ה' - בהמות הייתי עמד, כגמול עלי אמו.

אך למרות כל זה בני אדם לא רוצים להשפיל את עצמם, היות והם רוצים סיפוק, ורוצים תענוג מהקיום שלהם, מזה שה"מלא מדע וחכמה" הוא שלהם. ורק מחמת שהוא מפחד שלא יקבל מכה הוא נותן כינוי לקדושה "הרבש"ע עזר ל", אבל כל התענוג שלו הוא ממנו עצמו.

יתר על כן, כשהוא כבר מרגיש שאין לו כלום ואין לו שייכות לחכמה שלו, הוא לא בא מזה לדביקות, רק להיפך, הוא מתחיל לשאול: "אם כן בשביל מה אני צריך לעבוד?", "וכי אני צריך לחיות את החיים שלי לחינם?". אי, למה אתה חושב שאתה חי לחינם, הרי יש לך את אותו חכמה ומדע, והקיום שלך הוא אותו קיום. את החיים שלך אתה מבלה משום שאינך רוצה להבין שאתה בחינת בהמה, ולכן אין לך את החכמה להרגיש שהחכמה אינה שלך, וכמו בהמה שמכירה בחוש את האדון שלה כך אתה תחיה בהרגשה שהחכמה שיש לך היא ממי

הרבש"ע מכניס את האדם בכזה שברון, ובכזה צער, שהאדם לא יכול להחזיק מעמד, הוא יכול להגיע לידי שיגעון. למה הרבש"ע עושה את זה לבן שלו, בגלל שהאדם רוצה תמיד שיהיה לו קיום בפני עצמו, ולהצטדק. להחליק את הכל. שהוא יהיה רגוע ולא יהיו לו מכאובים. שלא יגיע למסקנה שהוא לא בסדר. לכן הוא מחפש הכל בשביל שיהיה בסדר. ולכן בכדי להגיע להתקשרות האלוהית הוא מוכרח לעבור את כל הגלגולים. כמו דוד המלך שנפל אחרי שאמר "בחנני ונסני", ואז הוא נשאר תלוי באויר, והוא ראה ממש "חטאתי נגדי תמיד". החטא עמד מולו ולא היה לו שום תירוץ לתרץ את עצמו. והוא הרגיש שהוא מוכרח עכשיו התקשרות אלקית, ובאם לא הוא עלול להשתגע. בזה הרבש"ע הביא אותו למצב כזה שהיה מוכרח להגיע להכרה ש"מה אנו מה חיינו", והיה חייב לראות שהוא בבחינה של בהמה. ומה שהוא עושה ויש לו חכמה - "הייתי עמד", זה החכמה שלך. החכמה מאין תמצא, כשאני רואה שאני אין, אז אני מגיע אל החכמה שמראה לי שהחכמה שלך.

כאשר האדם רואה שהוא לא יכול להמשיך להסתובב כך, כל המעיינות של התירוצים לתרץ את עצמו נעולים. והוא כבר לא יכול להגיד: למרות שנפלתי אני עדיין הצודק. כמו שהרבש"ע לחץ את דוד המלך אל הקיר, והראה לו שאין לו כל תירוץ לתרץ את עצמו, ואז הוא נשאר כולו אין, "חטאתי לה", והגיע להכרה כי כל המציאות שלו היא לא המציאות שלו רק יש מציאות שנותנת לו את הכוחות, והיא מביאה אותי למצב שלא אוכל להמשיך להסתובב כך ואני מוכרח להודות כי "חטאתי לה" וחטאתי נגדי תמיד. כמו כן הוא אצל כל

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

"בחנני ה' ונסני". דהיינו שדימה כי עבד על עצמו והשיג את החכמה, והחכמה היא ממנו, ולכן אמר "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי וליבי", "לא ישבתי עם מתי שווא ועם נעלמים לא אבוא", "שנאתי קהל מרעים ועם רשעים לא אשב", "ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה'", כאילו שהוא מציאות בפני עצמו. ואז הרבש"ע הכניס אותו בנסיון, והביא אותו לכזה מצב שלא יהיה לו מה לענות, ולחרף את עצמו, והביא אותו לכזו בושה עד לשגעונות, אפילו תינוק במיטה דיבר על דוד המלך. וכאשר כל הדרכים נחסמו בפניו היה מוכרח להודות "חטאתי לה'". דהיינו שלא היה לו מה לתרץ את הטבע שלו שיהיה לו קיום בעולם הזה, ואז הוא המליך את מלכות הקדושה בשלימות באמרו "חטאתי לה'". אני לגמרי בהמה, והחכמה שלי היא מאין. וזה שכתוב "השלך על ה' יהבך".

מציאות האין היא מציאות שאיננו מסוגלים להבין ולהשיג את קיומה. רק מהבהמיות שלנו אנו מבינים שיש מציאות החכמה. אבל לולי הבהמיות רק מדברים על כך מצוות אנשים מלומדה ובמציאות האמת איננו נמצאים. ולכן אנו כולנו צריכים להגיע למציאות הזו. וזהו שאמר הכתוב "כי תשא את ראש בני ישראל", דהיינו אם בני ישראל רוצים להגביה את המח שלהם ולהשיג את הרבש"ע, את הראש, ולהגיע למציאות של הראש. אזי "ונתנו איש כופר", כופר פירושו פדיון, כל אחד צריך לתת את הכופר, ר"ל שהוא צריך להראות שיש לו פודה, דהיינו סיבה, והוא אינו כלום. "נפשו", שהבחינת בהמה יהיה בנפש. והמכוון בזה, שכל הזמן יחיה עם סיבה, כי אין מציאות להגיע לשלימות ללא סיבה.

שהחכמה שלו והוא מעיין החכמה. אך אנשים כאלו יש מעט מאד בעולם, עליהם אמר רבי שמעון "ראיתי בני עליה והם מועטים".

האדם לא רוצה לתת מעצמו כלום, יש לו את האכזריות של "רק רע כל היום" ובזה הוא רוצה להשאר. אם רק רוצים לקחת לו מזה נקודה אחת הוא נשבר לגמרי ולא רוצה יותר לחיות בעולם. הוא רוצה רק לדבר על הקדושה, ואת הסיפוק שלו הוא מכנה בשם קדושה. אבל מציאות הקדושה היא, כאשר האדם עובד על עצמו להיות מציאות הקדושה ע"י שהוא משיג את הבהמיות שלו, וממילא כל החכמה והמדע שייך לחכמה מאין תמצא. את זה אדם לא מסוגל להשיג. הוא אוהב לדבר על זה, אבל הקדושה לא נהיה אצלו מציאות. הוא לא יכול להכיל בשכלו שאין לו חלק בעולם והכל מגיע מאת השם. הרי הוא עושה פעולה, הוא עושה משהו. ולכן הוא אומר: אם כן, מה אני צריך לעמוד, ומה אני צריך להתייגע.

וזהו סיבת הגלות בה אנו נמצאים, אלפי שנים אנו שרויים בגלות מכיון שאיננו מוכנים להשלים עם המציאות שלנו, שאנו במציאות בהמה. וכל מה שנותנים ומעניקים לנו זה הכל רחמים. כל מה שאנו חיים זה רק מרחמים, ותמיד אנו צריכים לעמוד כעני בפתח. "רחמים" הפירוש שהרבש"ע מקיים אותנו ומעניק לנו ומשגיח עלינו כמו אמא רחמניה שמתפחת את הילדים שלה, כך כביכול הרבש"ע הוא האמא של העולם. ולכן מורידים אותנו לכאלו חשכויות. את דוד המלך הקב"ה הוריד לשיא החשכות כמו שאנו נמצאים היום, רק שהוא חי במציאות הקדושה שהחכמה הראתה לו את הבהמיות שלו. מתחילה הוא היה כ"כ גדול, עד שלנשימה אחת איבד את המציאות שהחכמה היא מאין תמצא, ואמר

המשך פנינים יקרים

וכל איש אשר נמצא אתו תכלת וארגמן וגו' הביאו (לה, כג) הלשון נמצא בא לספר בשבת המתנדבים שאפילו מי שלא היה לו מן הדברים האלה אלא דבר מועט כדבר הנמצא במקרה מכל מקום לא נמנע מלהביאו. (באר שמואל)

והנשאים הביאו את אבני השדה וכו' (לה, כז) פרש"י שלפי שנתעצלו להביא נחסרה אות משמם ע"כ. מלמדנו שלא די בהבאת הנדבות למלאכת המשכן שכן תפקידו של האדם אינו רק לתקן את העולם ולמלאות החסר שבה אלא גם את עצמו. ובתיקון האדם את עצמו הוא נעשה ראש לכל המשימות בזריזות להעשותם וכיון שנתעצלו הנשאים במצוה זו נעשתה פגם בתיקון העצמי ונכשלו במשימתם. (רבי ראובן גרוזובסקי)

כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה' לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה לה' (לה, כט). אם בתוך קהל עדת ישראל איש או אשה אשר אהבתם עזה לה' אלא שאין ביכולתם להתנדב משלהם כלום. אעפ"כ החשק וההתלהבות אשר בקרבם חשוב יותר מן הקרבת עצמו כי ע"י הכנעתם האמיתית נחשבים כאילו הקריבו את עצמם לה'. וזהו כל איש ואשה אשר לא הביאה כלום כי לא השיגה ידם, אבל נדב לבם בנפש חפצה זה בעצמו נחשב שהביאו נדבה לה'. (באר שמואל)

ולהורות נתן בלבם (לה, לד) להיות מורה הוראה, או מורה צדק או מגיד שעור וכד' צריכים לזה ס"ד מיוחדת, רמז להורות כדי להיות מורה הוראה, ונתן בלבם הקב"ה השפיע על בצלאל בצל א-ל השפעה מיוחדת. (מתוך פנינים משלח גבוה)

ויעש את כיור נחשת וכו' (לה, ט) הכיור נועד לטהרתם של כהני ה' בבואם לשרת בקודש והנה עיקר השרות הכנעה ושפלות רוח, לזה נמצא שהכהנים צריכים להיות בהכנעה ובביטול, לכן נעשה במראות הצובאות בראותו את חסרונות הזולת עליו להבחין שהם קיימים גם אצל עצמו ועי"כ יבוא לידי הכנעה ושפלות הרוח כדברי המאור הגדול הבעש"ט זיע"א שחסרונות הזולת המה בעצם חסרונותיו הוא. (נחלי דבש)

משכן העדות (לה, כא) איתא במד"ר מאי העדות? אר"ש עדות היא לבאי עולם שיש סליחה לישראל, ויש לומר לפי אחז"ל לא היו ישראל למעשה העגל אלא להורות תשובה לרבים, בזה ששרתה שכינה במשכן נודע לרבים שהשי"ת סלח והשרה שכינתו על בעלי תשובה. (מטעמים)

ויעשו את בגדי הקודש אשר לאהרן כאשר צוה ה' את משה (למ, א) שמונה עשר פעם מוזכר בפרשה "כאשר צוה ה' את משה" ללמדנו שאפילו כאשר נעשו הדברים בידי בני אדם, מ"מ מכירים שכל הבניין מעשי ידיו של הקב"ה וראוי שתשרה שכינה בו. (דעת סופרים)

וירקעו את פחי הזהב וקצץ פתילים (למ, ג) מגושי הזהב עשו חומים דקיקים וארגו אותם בתוך התכלת והארגמן. יש בזה משום רמז לאנשים המשופעים בזהב שלא יתגאו בכך אלא ישפילו ויתבטלו בין אלה שהם פשוטים ועניים לעומתם, כזהב הנכלל בתכלת ובארגמן.. (שפתי צדיק)

ויתנו את הפעמונים בתוך הרמונים (למ, כה) רמז לאמרת חז"ל (מגילה יח) מילה בסלע משתיקא בתרין, הפעמון מכפר על חטא לשון הרע כלומר על הדיבורים המיותרים... הרמונים מסמלים את השתיקה, לכן תלו את הפעמונים לרמונים ללמד על השתיקה. (ברכת אברהם)

ותכל כל עבודת משכן אהל מועד (למ, לב) מובא בזה"ק ותכל משמע שכלתה מעצמה וכן כתוב והבית בהבנותו (מלכים א' ה, ד) שנבנה מעצמו, הכל מובא בזה"ק בכל עבדתא דאיהי קדישא איהו אישתלימת מגרמיה... (קרבן העני)

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

